

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 22 marca 2024 r.

Znak: WZPS-5.431.2.1.2024.SB

Pan
Grzegorz Zieliński
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Drawnie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 13 i 26 lutego 2024 r. została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym w Placówce Wsparcia Dziennego „Koniczynka” w Drawnie, przy ul. Szpitalnej 2. Czynności kontrolne były wykonywane również w siedzibie organu prowadzącego placówkę – Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Drawnie, przy ul. Kościuszki 9. Kontrolę na podstawie upoważnień nr 3/2024 z 12 stycznia 2024 r. oraz nr 3.1/2024 z 19 lutego 2024 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Sylwia Buczkowska – główny specjalista, osoba kierująca zespołem i Małgorzata Andraszkiewicz – starszy inspektor wojewódzki. Przedmiotem kontroli były zagadnienia dotyczące działalności placówki w zakresie standardu opieki i wychowania oraz kwalifikacji zatrudnionych osób. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 13 lutego 2024 roku.

akta kontroli str. 1-14

Podstawy dokonanych ustaleń:

- informacje przekazane przez pana Grzegorza Zielińskiego – Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drawnie oraz pana [tekst wyłączony z jawności] – wychowawcę,
- anonimowe ankiety przeprowadzone z 3 wychowankami,
- obserwacja dzieci i zajęć,
- oględziny pomieszczeń placówki,
- dokumentacja prowadzona w placówce.

Działalność placówki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477)

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Oceny działalności dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez placówkę następujących zadań.

1. Prowadzenie placówki

Placówka Wsparcia Dziennego „Koniczynka” w Drawnie została utworzona uchwałą Nr VII/35/2019 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 26.02.2019 r. i funkcjonuje w strukturze Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drawnie. Działa w oparciu o statut i regulamin ośrodka oraz regulamin organizacyjny placówki, przyjęty zarządzeniem Nr 2a/2019 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drawnie z dnia 8.03.2019 r. Placówka prowadzona jest w formie opiekuńczej i przeznaczona jest dla 15 wychowanków.

W trakcie analizy dokumentacji, kontrolujący wnieśli uwagi do zapisów zawartych w regulaminie placówki. W Rozdziale I pkt 2 oraz w Rozdziale III pkt 1 odnotowano, że placówka prowadzona jest w formie opiekuńczo-wychowawczej. Zgodnie z art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie opiekuńczej, specjalistycznej, pracy podwórkowej lub w połączonych formach. Zgodnie z art. 93 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza jest formą instytucjonalnej pieczy zastępczej. W związku z powyższym, należy dostosować nazewnictwo do obowiązujących przepisów. W Rozdziale II pkt 6 określono czynniki decydujące o przyjęciu dziecka do placówki m. in: niedostosowanie społeczne, wykluczenie społeczne, trudna sytuacja szkolna, nieudolność opiekuńczo-wychowawcza rodziców/opiekunów prawnych, wielodzietność, niepełnosprawność w rodzinie, przemoc w rodzinie, uzależnienie w rodzinie. Podczas kontroli wskazano, że taki zapis bardzo zawęży listę rodzin, które mogłyby skorzystać ze wsparcia placówki. Z kolei po zapoznaniu się z tym zapisem w regulaminie, dzieci i rodzice mogliby się poczuć stygmatyzowani. Należy zatem rozważyć zmianę zapisu dotyczącego osób korzystających ze wsparcia placówki. Uwagi przekazano kierownikowi ośrodka.

Kierownikiem placówki jest kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drawnie, który spełnia wymagania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Placówka funkcjonuje przez cały rok od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy w godzinach 14.00 – 18.00, a w dni wolne od zajęć szkolnych w godzinach 10.00 – 14.00. Wychowankowie podczas pobytu w placówce nie mają możliwości skorzystania z posiłku.

akta kontroli str. 15-17

2. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Pobyt w placówce jest nieodpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd. Przyjęcie dzieci odbywa się na wniosek rodziców/opiekunów prawnych. Informacja o naborze znajduje się na stronie internetowej ośrodka oraz w gablocie przed budynkiem ośrodka. Pracownicy socjalni przekazują informację o wolnych miejscach w placówce podczas wizyt w środowisku, a wychowawcy szkolni na zebraniach dla rodziców.

W dniu kontroli na liście wychowanków znajdowało się 4 dzieci w wieku od 9 do 13 lat, żadne nie zostało skierowane do placówki przez sąd. W placówce prowadzony był dziennik zajęć wychowawczych, w którym wychowawca odnotowywał obecność wychowanków na zajęciach w poszczególnych dniach. Zapewnienie wychowankom właściwej opieki skontrolowano na podstawie analizy wpisów z 18 dni wybranych losowo z ostatniego półrocza (w okresie

5.08.2023 r. – 25.01.2024 r.). W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że przestrzegany był przepis stanowiący, że pod opieką jednego wychowawcy może przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

Zgodnie z regulaminem, placówka dysponowała 15 miejscami. W kontrolowanym okresie do opieki nad dziećmi zatrudniony był jeden wychowawca co oznacza, że placówka zatrudnia wychowawców adekwatnie do liczby miejsc określonej w regulaminie oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego w poszczególnych formach reguluje art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówka w formie opiekuńczej powinna zapewnić dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Przy realizacji celów powinna współpracować z rodzicami/opiekunami prawnymi, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi (art. 23 ust. 1 ustawy).

Z informacji uzyskanych od wychowawcy oraz z zapisów w dziennikach zajęć wynika, że wszystkie dzieci korzystały z pomocy w nauce i odrabianiu lekcji. W wyniku podejmowanych działań uzyskano poprawę umiejętności szkolnych i zachowania dzieci.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika ośrodka, w ramach zapewnienia czasu wolnego i rozwijania zainteresowań, w placówce prowadzone są zajęcia ruchowe, gry i zabawy z wykorzystaniem prostych przyrządów i gier planszowych, wycieczki piesze i rowerowe, wspólne wyjścia na spacer, na podwórko. W placówce odbywają się także pogadanki, spotkania tematyczne, wyjścia do kina i teatru.

Podczas kontroli przeprowadzono rozmowy i ankiety z 3 wychowankami w wieku od 12 do 13 lat. Dwie osoby wskazały, że nie wiedzą, czy rodzice lub inni członkowie rodzin mogą przychodzić do placówki i brać udział w organizowanych przez nią imprezach, a jedna, że czasami. Wychowankowie potwierdzili, że w placówce otrzymują pomoc przy odrabianiu lekcji oraz czasami rozmawiają z wychowawcą o ważnych dla nich sprawach. Poza odrabianiem lekcji dzieci spędzają czas na grze w szachy – 3 osoby, zabawie na dworze, malowaniu, zabawie i rozmowach – 1 osoba.

Wychowankowie określili swoje relacje z pracownikami placówki jako pozytywne. Nie wskazali niewłaściwych zachowań ze strony opiekunów. W związku z nieobecnością dzieci w placówce w dniu 13.02.2024 r., przeprowadzono obserwację dzieci i zajęć w dniu 26.02.2024 r. Obserwacja potwierdziła prawidłowe relacje pracowników placówki z wychowankami.

Podczas kontroli nie stwierdzono występowania w placówce przypadków przemocy.

Z analizy ankiet oraz rozmów przeprowadzonych wśród dzieci wynika, że w placówce jako nagrody stosowane są: pochwała i wyjście do biblioteki – po 1 osobie. Jedno dziecko nie potrafiło wskazać żadnej nagrody. Dwoje dzieci stwierdziło, że w placówce nie ma kar, a jedno, że w trudnych sytuacjach wychowawca przeprowadza rozmowy z dziećmi. Podczas analizy regulaminu placówki stwierdzono, że w Rozdziale VII pkt 5 opisano nagrody, które mogą być stosowane za wzorową postawę i sumienne uczestnictwo w zajęciach. Są to: pochwała wychowawcy wobec całej grupy, pochwała kierownika, list pochwalny do rodziców, list pochwalny do wychowawcy klasy oraz dyplom uznania. W regulaminie nie ujęto kar/konsekwencji za niewłaściwe zachowanie wychowanków. Z rozmów z dziećmi wynika, że nie znają one możliwych do stosowania w placówce nagród i kar. Kierownikowi placówki wskazano na konieczność opracowania wspólnie z wychowankami katalogu nagród i kar obowiązujących w placówce.

Dzieci lubią przychodzić do placówki, chętnie spędzają czas z wychowawcą. Uważają, że są tu miłe dzieci i miły pan. Na pytanie „Co chcesz zmienić w placówce?“, jedno dziecko wskazało: więcej gier planszowych oraz tablicę interaktywną, dwoje dzieci niczego by nie zmieniło.

Podczas kontroli dokonano obserwacji dzieci i zajęć prowadzonych przez wychowawcę. W zajęciach wzięło udział dwoje dzieci. Chłopiec (z zaburzeniami zachowania) bawił się drukarką, według własnego pomysłu drukował zadania do wykonania dla koleżanki i osób kontrolujących. Dziewczynka w tym czasie rozwiązywała zagadki i zadania w lokalnej gazetce. Następnie dzieci kolejno zagrały w szachy z wychowawcą. Wspólnie ustalili, że wyjdą pobawić się na pobliskim boisku. Pod koniec obserwacji do placówki przyszło jeszcze jedno dziecko. Zajęcia nie miały żadnego planu, dzieci same wymyślały dla siebie zabawy. Wychowawca nie wykazywał żadnej inicjatywy i zaangażowania, nie proponował zajęć. Wspierał dziewczynkę rozwiązującą zadania w gazetce, prowadził swobodne rozmowy z dziećmi. Atmosfera była przyjazna. Zgodnie z zapisami ustawy placówka powinna zapewnić dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Obserwowane zajęcia nie wskazywały na realizację wymienionych zadań. Pouczam zatem o konieczności zwiększenia zaangażowania wychowawcy w przygotowanie i prowadzenie zajęć.

akta kontroli str. 15-45

3. Kwalifikacje osób zatrudnionych do opieki nad dziećmi oraz pozostałych pracowników placówki, a także wolontariuszy współpracujących z placówką

W placówce, do opieki nad dziećmi zatrudniano kolejno 3 wychowawców na pół etatu. Wszyscy posiadali kwalifikacje adekwatne do pełnionej funkcji i spełniali wymogi określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanym okresie placówka nie korzystała ze wsparcia wolontariuszy.

akta kontroli str.27-33

4. Warunki lokalowe.

Placówka spełnia wymagania lokalowe i sanitarne, posiada pozytywne opinie komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej i właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

W obecnej lokalizacji placówka działa od 2 stycznia 2024 r. Funkcjonuje na parterze budynku, w którym mieści się Gminny Dom Kultury. Korzysta z jednej sali, która jest wyposażona w 3 duże stoły, krzesła, szafy z pomocami dydaktycznymi i materiałami do zajęć, komputer i drukarkę oraz stojący wieszak na ubrania. W sąsiednim pomieszczeniu znajduje się toaleta wyposażona w środki higieniczne. Placówka mieści się w podwórku domu kultury, za metalową kratą. Nie została oznaczona w widoczny sposób, tablica informacyjna wisi na drzwiach wejściowych, które nie są widoczne dla osób stojących przed budynkiem. Kierownik ośrodka stwierdził, że wszyscy mieszkańcy i tak wiedzą, gdzie mieści się placówka. Kierownikowi wskazano, aby oznaczyć w widoczny sposób drogę do placówki. Sala do zajęć sprawia przygnębiające wrażenie – białe ściany, bez żadnych ozdób czy obrazów, proste stoły i krzesła, ogromne puste sztalugi, tablica stojąca na podłodze. Brak jakichkolwiek prac dzieci. Podczas kontroli wskazano, aby zadbać o wystrój placówki oraz prezentację prac dzieci. Brak siedzisk, czy choćby dywanu na podłodze, gdzie dzieci mogłyby odpocząć, czy swobodnie się pobawić. W szafach kilka pudełek z puzzlami, dwie gry planszowe, szachy, chusta animacyjna i dwie piłki. Brak zabawek i klocków dla młodszych dzieci, mimo, że w placówce mogą przebywać dzieci od 6 roku życia.

Podczas kontroli wychowawca oświadczył, że dzieci z placówki mogą korzystać z innych pomieszczeń domu kultury, między innymi z kuchni. Nie przedstawiono jednak dokumentów potwierdzających organizację zajęć z wykorzystaniem innych pomieszczeń. Kierownik

ośrodka stwierdził, że zobowiązał wychowawcę do przedstawienia zapotrzebowania na doposażenie placówki, ale do dnia kontroli go nie otrzymał. Poinformował też, że część wyposażenia (m. in. dywan) prawdopodobnie pozostała w lokalu, w którym wcześniej mieściła się placówka. Kontrolujący stwierdzili, że warunki jakie zapewnia placówka są co prawda zgodne z określonymi w ustawie, nie zachęcają jednak do pobytu w placówce. Ze względu na ograniczone wyposażenie, realizacja ustawowych zadań placówki jest utrudniona.

akta kontroli str. 15-17, 46-47

5. Sposób prowadzenia dokumentacji określonej w regulaminie placówki.

Zgodnie z regulaminem, w placówce powinna być prowadzona następująca dokumentacja: program pracy placówki, ramowy plan zajęć, dziennik zajęć obowiązujący w danym roku szkolnym z listą obecności dzieci, karta zgłoszenia dziecka oraz dokumentacja osobista dziecka.

Wszystkie dzieci objęte były wsparciem placówki na podstawie zgody rodziców. Nie było wychowanków skierowanych do placówki przez sąd.

Podczas kontroli analizie poddano dokumentację wszystkich 4 dzieci objętych wsparciem placówki. W teczkach dzieci znajdowały się karty zgłoszenia, oświadczenia rodziców, kwestionariusze uczestnika placówki. We wszystkich przypadkach brakowało wstępnej diagnozy sytuacji dziecka (rodzinnej, szkolnej, zdrowotnej, informacji o nadzorze kuratora, wsparciu asystenta rodziny, itp.). W dwóch przypadkach w dokumentacji znajdowały się roczne oceny sytuacji uczestnika z czerwca 2023 r., zawierające bardzo ogólne informacje na temat funkcjonowania dzieci w placówce i współpracy z rodzicami. W jednym przypadku zawarto informację, że dziecko jest diagnozowane w poradni psychologiczno-pedagogicznej w związku z podejrzeniem ADHD, chłopiec w dzieciństwie chorował na padaczkę. W dokumentacji brak informacji na temat aktualnego stanu dziecka. Wychowawca również nie potrafił odpowiedzieć, jak zakończyła się diagnoza w poradni. We wszystkich przypadkach brakowało dokumentów potwierdzających współpracę z rodzicami oraz kontakty z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Narusza to art. 23 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pouczono również kierownika ośrodka o konieczności zbierania i dokumentowania informacji na temat sytuacji dzieci oraz diagnozowania ich potrzeb w celu planowania adekwatnych działań.

akta kontroli str. 15-26, 48-55

Podsumowanie ustaleń kontroli

Stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

1. brak dokumentacji potwierdzającej współpracę placówki z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz placówkami oświatowymi,
2. niewystarczające wyposażenie umożliwiające realizację zadań,
3. praca z dziećmi prowadzona nieadekwatnie do potrzeb dzieci oraz idei funkcjonowania placówki wsparcia dziennego.

Przyczyny stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- brak zaangażowania pracowników w działalność i rozwój placówki,
- niedopatrzenie,
- zmiany organizacyjne i kadrowe w placówce.

Skutki stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- błędy formalne,

- niewystarczające wsparcie dla dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:
Kierownik i wychowawca placówki.

Uprawnienia jednostki kontrolowanej:

Zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Wpis w książce kontroli:
Pozycja 3/2024.

Wystąpienie otrzymują:

- 1) Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drawnie,
- 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w celu ich wyeliminowania oraz podniesienia jakości opieki nad dziećmi

wydają zalecenia

znaczące:

- 1) planować i prowadzić pracę z dziećmi adekwatnie do ich wieku, potrzeb i zainteresowań w myśl idei funkcjonowania placówki wsparcia dziennego,

zwykłe:

- 1) współpracować i dokumentować współpracę z rodzicami/opiekunami wychowanków oraz placówkami oświatowymi – art. 23 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) zapewnić wyposażenie oraz gry, zabawki i materiały dydaktyczne umożliwiające realizację zadań placówki.

W przypadku braku zastrzeżeń, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:
Małgorzata Andraszkiwicz
Starszy inspektor wojewódzki
Sylwia Buczkowska
Główny specjalista

Zastępca Dyrektora
Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
Izabela Wojtczak – Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)